

HAZRETİ SEYYİD

ABDÜS SELÂM
EL'ESMER

HAZRETİ SEYYİD

ABDÜS SELÂM
EL'ESMER

«Kİ GAVSÜL ENAM»

adlı kitaptan CENABI PİR'e ait olan kısım

İSTANBUL

1971

HU
BİSMİLLÂHİRRAHMANİRRAHİM
— **CENABI ABDÜSSELÂM EL ESMER**

VE
ARUSİYEİ SELÂMIYE —

Bu tarikat, mecmâi esrarı enbiya velmürselin, gavsullah fil âlemin, kutbussalikin es seyyit el şerif Abdüsselâm-ül-Esmer eş-şehrül füturi el hasen kaddese sırrahul celi efendimiz hazretlerine mensuptur.

Sülâlei tahireleri, ahfadı imam Hasandan cenabı Süleyman el Gazi'ye mühtehidir ki, gazii müşarün ileyhın mensubını kiramına «fütürî» ve sigai cem'i ile «fefatır» denilir. Fefatırın ekserisi mecazibi İlâhî ve behilidir, Abdüsselâm kaddese sırrahu Selâm efendimiz bir velii mader zat olup rahmı madere düşmezden akdem zuhurları, kutbul hakıka ve şeyhil tarıka Zülkarneyn ebul Abbas Ahmet bin Arus tarafından haber verilmiştir.

Şöyle ki, fefatırını kiramdan Selim Füturi hazretleri, cenabı Gavs bin Arus'un siyti velâyetlerini istima eylemekle mahaza sohbeti uyaları ile teberrük ve teşerrüf etmek emeli ile Tunus'a gitmişlerdir. O vakit Tunus'a hükmeden emir Hafasa'nın gelen gurabayı, mahsusen bina ettirdiği bir misafirhanede 3 gün ziyafet etmek adeti olmakla hazreti Selimi dahi öyle misafir alıkoymuştur. Tesadüfen misafirhanede diğer iki misafir daha bulunup bunlar ise hayırlı guruhundan olmadıklarından, hazreti Selim'i uyuyor zannı ile aralarında badel-müşavere misafirhane kurbundaki Isılıptılandan sultan Hafasa'nın atlarından birini çalıp savuşmuşlar. Hakkın sırrı settariyetini unutmayan hazreti

Selim merkunini ele vermek, hareketlerini ihbar etmek cihetine gitmemiştir. Ertesi günü atın çalındığı meydana çıkmış ve hazreti Selim hırsızları ihbar etmeyerek sükût eylediğinden, fiili sirkate iştirakle itham edilmiş ve teşhir edile edile mahpese götürülmüştür.

Hazreti Selim bâtınından (Ya Arus, ben seni kutbu evliyasın diye ziyarete geldim. Bana böyle mi muamele edilmeliydi) diye şikâyet eylemişler. Cenabı Selim mahpese ilka edildiği sırada, sultan yanında fevkalhad haizi itibar olan hazret bin Arus, mesruk atın bulunacağını beyan ile mahpusun nezdine getirilmesini sultana söylemiş ve kendisini zaviyeye davet eylemiştir. Evvelâ cenabı Selim itlak edilerek huzuru bin Arus'a gönderilmiştir. Hazreti Gavs cenabı Selim'e cüz'i bir para verip bir merkep satın almasını emretmekle hayvan satın alınmış ve zaviyenin bahçesine bağlanmıştır, işte o sırada sultan zaviyeye gelmiş ve atı sormuştur. Hazreti Gavs onun bahçede bağlı olduğunu söylemesi ile sultan adamlarına atı getirmelerini emretmiş ve onlar bahçeye gitmişlerse de yalnız bir zayıf himar gördüklerinden kemali taaccüple avdet ve sultana arzı keyfiyet etmişlerdir. Lâkin hazret bin Arus hademenin niyetine haleldar olduğunu beyan ile teklifi mucibince sultan ve maiyeti bahçeye girdiklerinde evvelce görülen zayıf merkep yerinde mesruk atın bağlı olduğunu görmüşlerdir.

Hazreti Selim bu keramati aliyeyi görmesi üzerine istiğfar etmiş, hazreti Gavs mürit olmuştur. (Hazreti bin Arus) «Ya Şerif memleketine avdet et. Ayşeî Dürriye namındaki muhderi mübarekeyi tezviç et. Sulbünde mevdu olan veledi pâkin zamanı zuburu geldi. Bu çocuk mazharı envarı esfiya ve kurretü uyûn'u evliya olacak. Ber ve bahr anın vücudu ile şeref bulacaktır» buyurmuş ve hazreti Selim ba'del avde hazreti Dürriyeyi tenkih ederek o vücut kadem nihadei âlem-i şehâdet olmuştur.

Rivayet edildiğine göre seyyit Selim, mahdumu seyyit Abdüsselâmı beş yaşında iken Ahmet bin Arus hazretlerine götürmüş ve Cenabı Pir bin Arus, o Gavsı ismet nümâyı puse ve ne-

vazişlerine gark eylemiş ve ona gaipten birçok meyvalar getirmiş ve yedirmiştir. Tunus'tan avdetini müteakip seyyit Selim rihlet eylediğinden Cenabı Pir efendimiz yetim kalmıştır.

Terbiye ve iaşelerini amucası deruhte eylemiştir. O veli mader zat yedi yaşına girdiği vakit ulûmu diniye tahsili için amucaları tarafından bir şeyhe teslim edilmek istenilmiş ise de Hazreti Abdüsselâm «Ya ami, ben ferşten arşa kadar avalimi hazırai kevnıyeyi görüyorum. Kelimetullahı okuyorum» buyurması ile ammisi bu kelâmı azîm hale tehayyür ile beraber, seyyiti kümmilini evliya-ullahtan ve pirâni tarikten hazreti Zerruk'a isal eylemiştir.

Hazreti Zerruk «bu şerif âli kadrin, terbiyesi şerefi Abdülvahit Dükkali hazretlerine bahşedilmiştir. Ana götürünüz» buyurmasıyla Cenabı Seyyit, Hazreti Abdülvahid'in medresesine tevdi kılınmıştır. O vakitler Cenabı Seyyitten keramati azime zuhuru başlamıştır. Meselâ medreseye icabeden suyu talebe kırbalarla münavebeten taşımakta olduklarından, nöbet hazreti Seyyide gelince kırbalar kendi kendine dolar ve desti gaip tarafından taşınır idi.

Meşrebi, âlilerinde cezbe galip olduğundan çok vakitler envara müstağrak olur ve gaşiy halinde kalırdı. Birgün ise istiğrakı müteakip bendir tabir olunan deflerden bir tanesini çalarak sema'a başladığı görülmekle rüfekası, şeyh Abdülvahit hazretlerine ihbarı keyfiyet etmişlerdir. Hazreti Abdülvahit zahir şer'e dahi bigayet itina eder bir zatı şerif olmakla hazreti Seyyid'i tevbih etmiş ve bendiri eline alarak parelemiştir.

Biraz sonra hazreti Seyyidin diğer bir bendiri çalmakta olduğu görülmekle hazreti Abdülvahit tarafından nez'edilmiş ise de memlekette bendir satan bir tüccar, bendir yapan bir kimse yok iken yine hazreti Seyyid'in elinde bendir görülmekle bu defa hazreti Abdülvahit, hazreti Gavs Abdüsselâm efendimizi huzuruna celpile «Ya Abdüsselâm, zahir şeriat bendir çalmağı müsaade etmez. Ben de seni bundan vazgeçireceğim» diyerek Seyyidi berai tenbih bir kör kuyuya halvete koyup, kuyunun ağzı-

nı bir cesim taşla kapatmıştır. Halbuki biraz sonra şehir kenarından bendir sesi gelmekle indettahkik hazreti Seyyidin bir ağaç altında bendir çalarak sema ve tevacütle meşgul olduğu görülmüş. Ve mahpus bulunduğu kuyu üzerindeki taş ise evvelki gibi kuyu ağzını setreder bulunmuştur.

Hazreti Şeyh Abdülvahit bu keramati, müşahade ile beraber behemehal hazreti Seyyidi bendir çalmadan men'e niyet eylediğinden, esbabı hasene taharri eylediği bir sırada şeyhleri Ebu Re'es Fethullah Kırvani zaviyelerine teşrif etmiştir. Hazreti Abdülvahit müridi Abdüsselâmın bendire iptilâsından şeyhi Fethullaha şikayet etmekle, hazreti Fethullah «hele çağırınız, huzurumuzda çalsın. Bakalım nasıl şeydir» buyurmaları üzerine hazreti Seyyidi celbetmişlerdir. O meczubu aşkı-mevlâ, o kutbu meveddetnûma ellerinde bendirleri ile meclise teşrif buyurup çalmaya başladıkları gibi, hazreti Abdülvahidi aşkullah istilâ eylemekle bilâirade kıyam ile tecezzüp ve tevacüde koyulmuşlardır. Alemi farka kadem bastıkları vakit hazreti Seyyidi bağrına basarak «oğulcağızım, fazlı Mevlâyâ nihayet yoktur. Sair müridanıma izin vermemekle beraber seni, Allah zemzemesi ile inleyen bu bendiri acibe nûmayı çalmadan men etmiyorum» buyurmuştur.

Abdüsselâm el Esmir efendimizin tarikatı aliyeleri (Arusiye) namım taşımakta olup Tunusta zuhur eden ekâmil ehlullahtan hazreti Ahmet Zülkarneyn bin Arusa mensuptur. Ahmet bin Arus hazretleri iptida emirlerinde sultanı mağrip Ebu-medyen Şuayip hazretlerinin tarikatlarına mensup idiler ki, ismi (Medyeniye)dir. Sonra Horasandan Afrikaya izam buyrulmuş olan Fettullah'ıl Acemiylil Horasanı hazretlerine intisap eylemiştir.

Hazreti Fethullah, tarikatı Ethemiyeye ve Çeştiye ricalinden olup Sabir Çeşti hz. eri ile pirdaş idiler. Ahmet bin Arus, Fethullah-tan tacı hilâfet giydikten sonra teberrük suretiyle tarikatı Şâzeliyeden istihlâf olunması ile, tarikatları Medyeniye, Şazeliye ve Çeştiye esrar ve envarını camidir.

Hernekadar Abdüsselâm hazretlerinin tarikatları «Arusi-

ye» namını taşımakta ise de elyevm bütün Arusilerce piri tarikat kendileri tanınmakta ve usulü aliyeleri üzere zikr icra edilmektedir. Filvaki kendilerinden evvel Arusiyede bendir çalmak ve tevacüt usulü yok idi. Şimdi ise Arusilerde bendiri, levazımı âyin ve suluktan addederler.

Bundan maada Abdüsselâm el Esmer Hz.leri Gavstül âzam

ve Sultanı evliya Abdülkadir Geylâni efendimizin ruhaniyetlerinden pek ziyade istifade buyurmuşlar ve tekemmül eylemişlerdir. Pirânî izam, haleti vecd ve vahdetle şathiyattan itibaren pek mütenevvi ve ali sözler söylemişler ise de «ben Abdülkadir'in aynıyım» buyurani enderdir.

Abdüsselâm-el-Esmer Hz.leri bir kasidelerinde
**<<Ye bahri ve bahr Abdülkadir bahri vahit
Tegâse bin nas fi küllü beldetin.>>**

buyuruyorlar, (tegâse-iki gavs). Bir büyük kasidelerinde ervahi evliyadan müteşekkil bir meclisi âlide, huzuru Gavs Abdülkadire nasıl dahil olduğunu ve kendilerine has olan meratıp-ı saltanatın ne yolda tevcih buyurulduğunu zikr ediyorlar. Bina berin, «Arusiyei Selâmiye» namını taşıması lâzım gelen tarikatı Abdüsselâmın, envarı medyeniyeye, şâzeliyeye, ethe miye ile beraber esrarı kadiriye yi dahi ihtiva eylediği tezahür eyliyor. Tarikatı Abdüsselâmdaki evrad ve usulü sema son derece cazibedardır. Pek muhtasar olan evradın kutsiyeye a'caz ve icazı öyle bir derecededir ki, yalnız anlayıcı bir kulakla dinlemek pek çok hakayika vusul için kâfidir.

Evratdan şu parçacığa bir nazar atalım:

**Lâ ilâhe illallah, el mevcudu fi küllü mekân,
Lâ ilâhe illâllah, el mezkûru fi küllü lisan
Lâ ilahe illallah, el ma'rûfu bil ihsan
Lâ ilahe İllallah küllü yevmin nüve fi şe'n**

Erbabı zevk ve irfan bu tertipdeki nezahat ye zerafete

hayran olurlar. Evratda bir usulü salat vardır ki bu derece şevkâver bir sureti tasliye görülmemiş denilse sezadır. Filvaki herşeyin mahiyet ve mukadderatı vereceği tesirle takdir olunur. Salâtı selâmiyede öyle bir aşkı biteklif, öyle bir samimiyeti âşıkane mevcuttur ki, onu tilâvet eden bütün manasiyle tasliye ettiğini hisseder .Ve hediyesinin vasılı ıttılay Muhammedi olduğuna kanaat gösterir.

Hazreti Âbdüsselâm efendimiz, Gavısi âzam efendimizin barikai imdat ve tasarruflarını, hazreti seyyit Rufai efendimizin hilim ve hârikalarını, Hazreti Seyyit Bedevi efendimizin rahm ve şefkatlerini, Hz. Seyyit Şazeli ve Seyyit Dessuki efendilerimizin varidat ve senalarını vücudu pür sutlarında cem etmiş, aktab ve agvası ilahiyenin en celi asarı ile zuhur edenlerden bir piri destgir, bir şeyhi binazırdırlar. Dâmeni siyadetlerine yapışan bir fakir ebeden hasır kalmaz. Namı kutsile-riyle istimdat eden bir fakir asla mahrum bırakılmaz. Vallah fevallah ve ummanı fazl ve kereminden atşan (=susuz kimse dönmez.

Mazharı nuruselâm füturi Abdüsselâm efendimiz müridi- ne kemali refetinde bı-nazir ve setri nevakısı fukarada mazharı ismi settar kadirdirler. Efali aliyelerinin herbiri keramat ve aluktur. Siyadetine bir alâmet iken bu ef'al o kadar tek-lifsiz ve o kadar sütrei tevazu ve ıtlak ile şerefzar olur ki şiddeti zuhurundan adeta göze çarpmaz. Her kim bir hâli ız-dirarda elini başına koyup da (ya Esmer, ya Âbdüsselâm) di-ye nida etse mazharı imdat olur. Hayatı saadetlerindeki, ta-sarrufu kutsî ve gavsanîleri nasıl ise darihi şerafetlerindeki ta-sarrufları da aynı kudret ve kuvvettedir.

«Bir kasidelerinde»

**Kurumuş kemikleri dirilten Rab şâhidimdir ki,
Yevmi zehamda havli mahşerde müridimi bırakmam.
Ey müridim sana hiçbir hasut bir fenalık edemez
Hali ızdırarında «Ya Âbdüsselâm» diye nida et.**

buyurmuşlardır.

Hakka ki; o sadıkul vaadin o kerimin, bu vaadını her daim encaz buyurduğu, binlerce halkın her gün müşahede eylediği bir şeydir. Kerameti aliyyelerini tâdat mümkün değildir. Hayatı zahirei aliyyelerindeki keramati celilerinden bir ikisini berayı teberrük derc edeceğiz. Müridanından birisi gayet acip tabiatlı bir zat olup evinde beslediği bir horoza âşık olmuştu. Bu horozu çalarlar, yerler korkusu ile geceleri sema'da hazır bulunmazdı. Bir gece kendisine şevk galebe ederek, çarnâçar zavıyeye gelmiş. Ve sema'da hazır bulunmuş ise de avdetinde horozun nâbut olduğunu görmekle ertesi günü koşarak huzuru Seyyide gitmiş. Çocuklar gibi ağlıyarak «Ya Seyyit. Horozumu çalanı bul» diye niyaza başlamıştır. Hazreti Seyyit saf müridi nezdine alarak sokağa çıkmış ve tesadüf ettikleri adamlardan birine «ya filân, müridimin horozunu niçin yedin» demesi ile merkum şiddetle inkâr etmiş ise de Hz. Seyyit merkumun karnını meshetmekle horoz avazı çıktığı kadar ötmeye başlamış. Bu vak'ai latifeyi müteakip hırsız tövbe edip salihine iltihak etmiş, hem de horoz müptelâsı bu tuhaf iptilâdan vazgeçmiştir.

Zileytin kasabasında bir zat diğer bir adama mühim bir meblağ tevdi edip Hicaza gitmiş. Avdetinde parayı tevdi ettiği adam vefat etmiş olduğundan ve parayı bırakanın şahidi bulunmadığı gibi müteveffa bu bapda evlâdına bir vasiyet bırakmadığından biçare adam müflis kalmış. Ve nihayet Hz. Seyyide müracaat ve damenine sarılarak hakkını izhar için inayetini istirham eylemiştir. Hazret, müteveffanın evlâdını celb ile işi tahkik ettikten sonra zahiriye ile tasfıyesi mümkün olmadığı anlaşılınca müddei ve müteveffanın oğulları bir cem'i gafir ile makbereye gidilmiş ve orada Hz. Pir müteveffaya hitaben «ya filân, biizzillah kalk, bize hakikati söyle» buyurmaları ile müteveffa kabrinden kıyam etmiş ve «müddeî haklıdır. Evlâtlarıma vasiyet etmeye vakit bulamadım. Bendeki emanet akçesi evimin filân köşesinde metfundur» demiş ve yine hâbî ebedisine dal-

mistir.

Zâhiren alemleri şuhutdan intifa eyledikte» sonra dahi kerameti celileleri emvaçı bi sükûn gibi tetabü ve teakıp edegelmektedir. Pek yakın zamanda zuhur eden kerameti kutsiyelelerinden iki tanesini de derci vazife görüyorum. Hz. Seyyidin isimlerini zikr ve ruhaniyetlerinden istimdat; Cezayir, Tunus, Sudan. Trablusgarb gibi vasi bir hatda o derece tamim etmiş ki hatta yahudi ve hiristiyenler da çocuklarına varıncaya kadar halî ızdırarda «Ya Esmir, Ya Abdüsselâm» diye nida eder. Tunus agniyai ticaretten bir yahudinin zevcesi beş yaşmda mahdumu ile beraber hanelerinin üstündeki daraçada otururken çocuk oynaya oynaya kenara takarrup etmiş ve bir aralık muvazenesini kaybederek aşağıya kaymıştır. Nevzadının bir mev-ti muhakkaka mahkûmen düştüğünü gören kadıncağız dil hıraş bir eninle «Ya Abdüsselâm» diye narezan olmuş, bayılmıştır. Aşağıda hizmetçiler koşmuşlar. Hanımlarının yüzüne su serpererek ayılmışlar ve kadıncağızdan çocuğun 3 kat bir binanın bâlâsından sükûtu haberini alarak ve ağlayarak mini mini yavrunun ezilmiş nâşını getirmek üzere aşağıya koşmuşlardır. Halbuki sokağa çıktıkları ve kemali tahayyürle çocuğun kaldırım üstünde oynamakta olduğunu görmeleri ile müjde tebşirat feryatları ile biçare maderi dilsir etmişler ve kadıncağız kendini sokağa fırlatıp nevzadını bağrına basmıştır. 5 yaşında bir çocuğun bu kadar yüksek bir mevkiden düşüp de hiç bir şey olmaması bir hârîka olmakla çocuktan sorulmuş. O masum ise «bir şeyh baba beni kucağına aldı, yere düşmedim, sonra beni yere kendisi oturttu» demiştir. Hz. Seyyidin bu imdat ve inayetini şükran olarak tacir yahudi gayet müzeyyen ve müzehhep bir sanduka imal ettirip Zileytime irsal etmiştir.

Sanduka türbei saadetin kapusundan sığmadığından kapı önünde bırakılarak ertesi gün ustalarla methalin tevsüne karar verilmiş ise de, ertesi sabah methal hâli sabıkında bulunmakla beraber, sandukanın kabrin üzerine mevzu bulunduğunu binlerce şubud, kemali hayretle müşabade etmiştir. Vak'ai âtiye

de ulüvü inayetlerine delildir.

Zileytinde tahsili ilim ile meşgul bir fakir bir gün nasılsa icbarı nefesine dayanamayarak, ileride eline para geçtikçe sahibine esmanını vermek niyeti halisesi ile ve niyetine Hz. Seyyidi kefil göstererek bir adamın bahçesinden biraz taze hurma toplamış yemiştir. Hurması sirkat edilen adam ayak izlerinden Şarık'ın o talip fakir olduğunu keşfetmiş ise de bir delili-kâfi görülmemekle müddei teşfîi sadır için sârikin harimi-Seyyit Abdüsselâm üzerinde hurmayı çalmadığına yemin etmesini talep etmiştir. Bu fakir ise zilli sirkati itirafa bir türlü cesaret edemediğinden kalbinden «Ya Şeydi, niyetime Allah ve Nebisi ve Sen velisi vakıfsınız. Ben bu sirkati defîi rucû için ihtiyar ettim. Lâkin elime para geçer geçmez esmanını vermeye azmetmiştim. Ya Seyyit, sana sığındım» demiş ve badehu hurmayı sirkat etmediğine yemin etmiştir. Müddei ise sârikin bu adam olduğuna emin bulunduğundan bu yemine kanaat etmeyerek yakın mesafede metfun, celâdetle meşhur bir velinin inak beri üzerinde yemin etmesini israren iddia ve talep etmiştir.

Talibi sârik orada aynı yemini tekrar etmişse de derakap elleri hareketten kalarak çarpılmış ve sarık olduğu tezahür ederek rezil olmuştur. Bunun üzerine o biçare, harîmi Seyyide avdet ederek «Ya Seydi, ya Seyyit. Bakınız beni ne hale koydular, kabahatimi keşf ve namusumu mahvettiler. Ya ben senin umanına sığınmış ve Senin dameni inayetinle kabahatimi setr etmiştim.» diye ağlayarak şikâyete başlamış. O gece başını Seyyidin eşiğine koyarak yatmıştır. Ertesi günü sabah namazı zamanı yer altından gelen bir sedayı müheyyip işitilmiş ve akabinde talibi sârikin kolları iadeyi hayat ettiği gibi anı çarpan velinin türbesinden ve türbesi civarındaki nahlistan vesaire gibi ümrandan eser kalmamış ve hatta türbesinin mevzii bulunamamış. O taraflarda bir parça rimalden başka bir şey görülmemiştir. Elan dörtüyz senelik o kariyeden hiç bir eser bulunamaz. Demek ki «tasarrufu. Seyyid», o velî-keşşaf-uyubu divanı salihinden silmiş ve türbesini de sathı arzdan kal' etmiştir.

**Ya Rabbena bihakkın fazlu va'dı sermedi
Ya Rabbena bihakkın şefaati Ahmedi
Ya Rabbena bihakkın pençei Âli Aba
Ya Rabbena bihakkın enbiya ve evliya
Ayırma bu gedâyı dergâhı rahmetinden
Budur senden dileğim kemali ref'etinden
Evliyana köle et ta ki kulun olayım
Arşı Fuadımda seni bî nişan bulayım**

Velhasıl O kutbu enam ve O nuru selâm, O piri himam
hazretlerinin menkıbesi yazmakla tükenmez.

Celâlet şanları sözle ifham olunmaz. Heman Mevlâm sâ-
dıkını, cediti âlâsının şefaattından ve kendisinin nazarı inaye-
tinden dûr etmesin

Kaddesallahusırrahul celi hazreti Gavs Esmerin enfası ali-
yeleri pek çoktur ki bunlar milyonlarca halkın teselli ve tecel-
lisine vesilei inayet olur. Hazreti Pirin kasaid ve gazeliyatı ha-
zan lisanı avam ve lisanı mahalli ile, bazan da lisanı fesahatle
yazılmıştır. Lâkin ilk iki nevi nefeslerinde dahi azim bir zevk
ve cazibe vardır.

KASİBEİ AŞKÎYE

- 1 — Nebdeii bi ismil vâhidil vahdân
Sübhone Huve alimül esrar
Ve nusalli alel Hâşimiyyül Adnani
Ahmedün Muhammedün şârikul envar**
- 2 — Ene Huvel Esmerrüs-Semeran
Ene Huvet-tâbi'ut dinar
Ene Huvel fârisül meydan
Ene Huves-saydu fiddevvar
Ene Hü-vel Gavsul Kutbuz-zaman**

- 3— Ene Huvel verdü fil agsân
Ve minne fâhat-ül-tıyyıbu vel ezhar
Ene Huvel berku fil enzan
Ene Hüvel raadu vel emtar
Ene Hüvel bedrü fil ekvan
- 4 — Ene Hüveş-şemsü vel akmâr
Ehrakni li şevkun vel cezbir-rabbâni
Ve küntü hâyimun meczubun tahtettar
Ayibî alâ seyyüdül veliyyiil Ceylânı
Ye'ti ileyna maa cümlelel ahıyar

KASİDE HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ

- 1 — Cenabı Pir kasideye vahidi vahdan olan Hakkı tevhidle başlıyor. Ta ki sonra gelen esrarı cem'iyeden fikirlere bir mütaleai münasebe hutur etmesin.
- 2 — Sonra vuslatı Hakkın delili olan Cenabı Nebiye ihdai selât ve tckrimat ediyor. Ve daha soma kendi mazhariyeti kübrasını ta'dâda başlıyor. Ve diyor ki :

**Ben o Esmeri Semeranın ki
Ben o dinar tabii, yani altun sikke darbedenim.**

Kümmeleyni kiramın (—Büyük kâmillerin) akvalinde öyle cami'iyet var ki erbabı-zevk ve aşkı gaşy ediyor.

Sikke basmak hakkı, sultanlarındır. Cenabı Pir «ben sikke basarım» demekle saltanatı ehlûllaha nail olduğunu bildiriyor. Lâkin bastığı sikke altun olduğunu ilâve ediyor. Altun rumuzu marifette (velayet) rütbesine müsavidir. Şu halde Cenabı Pir desti reşadetinde veliler yetiştirdiğini beyan ediyor, demek olur.

**Ben o meydanın kahramanıyım ki
Süknalara lerze veren arslanım.
Ben fidanlardaki gülüm**

**Rayihai tayyibe ve çiçekler benden peyda oldu.
Ben o sehap (= bulut)'larda şule uran berkim
Ben o gök gürültüsü ve yağmurlarım**

Bu son beytiyle tecelliî celâl ile ba'del fena bilhak tecelliği beka haletini ifham eyliyorlar.

**«Ben ekvanda bedri tamım
Güneş ve aylar ben'im.»**

Ferdiyet ve mertebê ferdaniyeti ve mürşidiyet ve rütbei ekme-liyeti, bedri tam halinde bir ay ile teşbihten sonra cem'ül cem menazilesiyledir ki Hilâl ve bütün halâta mâlik kamerlerle güneşin de kendi vücudundan ibaret olduğunu buyuruyorlar.

Sonra rütbei naz ve aşktan keşifraz eyliyor :

«Beni şevki Rabbani ve cebze yaktı.

Bendirimin târesi altında bâyman ve meczup oldum.

Eğer ahyarı kiram ile meclisi aşkımıza

Teşrif etmezse velî Ceylâni'ye benden sitekler olsun»

Hazreti Abdüsselâm efendimizin bütün güftarı aliyeleri, hep böyle külfetsiz, câmi, lâtif ve gayet câzibedar ve aşkı senadır.

Cenabı Pirin ulûvnu keremine nihayet yoktur. Bu hakir de O peymanenin şevkiyle :

«Bana Abdüsselâm Esmer

İçirdi badei Kevser

Ben oldum taş iken cevher

Ene ubeyd Âli Muhammed» dedim.

Abdüsselâm, ervahı âliyenin; daveti-ehli dile en seri'ül icâbesi, en medetlisi, en lütüfkâridir.

Kaddesallahu sırrahül celî.

A.T.